

DECIZIE

05 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul depus de Dorin Chirtoacă, concurent electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA,

în cauza de contencios administrativ, la contestația depusă de Dorin Chirtoacă, concurent electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA, împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la constatarea fraudei și încălcarea legislației electorale de către regimul ilegal de la Tiraspol, în complicitate cu Serviciile secrete ale Federației Ruse și concurentul electoral Dodon Igor, anularea rezultatelor alegerilor din cele 42 de secții de votare deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană, excluderea din cursa electorală a lui Dodon Igor pentru coruperea alegătorilor și fraudarea alegerilor,

împotriva încheierii din 01 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea în contencios administrativ a fost declarată inadmisibilă,

c o n s t a t ă :

La 01 noiembrie 2020, ora 18.51, Dorin Chirtoacă, concurent electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA, a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale, solicitând constatarea fraudei și încălcarea legislației electorale de către regimul ilegal de la Tiraspol, în complicitate cu Serviciile secrete ale Federației Ruse și concurentul electoral Dodon Igor, anularea rezultatelor alegerilor din cele 42 de secții de votare deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană, excluderea din cursa electorală a lui Igor Dodon pentru coruperea alegătorilor și fraudarea alegerilor (f.d. 1-2).

La 01 noiembrie 2020, ora 20.05, în adresa concurentului electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA Dorin Chirtoacă, a fost expediată notificarea, prin care în temeiul art. 219 alin. (1), art. 213, art. 211 alin. (1) lit. e) și art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, s-a stabilit reclamantului un termen până la 01 noiembrie 2020, ora 21.15 pentru formularea corectă a acțiunii în contencios administrativ. Totodată s-a explicat reclamantului că în cazul în care acțiunea nu va fi formulată corect, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ va fi declarată inadmisibilă (f.d. 25, 26-27, 28).

La 01 noiembrie 2020, reclamantul a depus cerere de concretizare a contestației prin care a indicat aceleași temeuri de fapt, menționând că este o acțiune în constatare (f.d. 33, 34).

Prin încheierea din 01 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Dorin Chirtoacă, concurentul electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la constatarea fraudei și încălcarea legislației electorale de către regimul ilegal de la Tiraspol, în complicitate cu Serviciile secrete ale Federației Ruse și concurentul electoral Dodon Igor, anularea rezultatelor alegerilor din cele 42 de secții de votare deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană, excluderea din cursa electorală a lui Dodon Igor pentru coruperea alegătorilor și fraudarea alegerilor, a fost declarată inadmisibilă în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. h) Cod administrativ (f.d. 35-38).

La 02 noiembrie 2020, ora 13.49, Dorin Chirtoacă, concurentul electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA, a depus recurs împotriva încheierii din 01 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 40-41).

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural. În cererea de recurs a reiterat aceleași argumente ca în cererea de chemare în judecată.

A menționat că instanța de judecată a declarat acțiunea inadmisibilă în lipsa părților, fiind încălcat în așa fel dreptul la un proces echitabil și la un recurs efectiv.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii din 01 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și adoptarea unei hotărâri noi prin care să fie admisă contestația și anume să fie constatată fraudă și încălcarea legislației electorale de către regimul ilegal de la Tiraspol, în complicitate cu Serviciile secrete ale Federației Ruse și concurentul electoral Igor Dodon; anularea rezultatelor alegerilor din cele 42 de secții de votare deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană; excluderea din cursa electorală a lui Igor Dodon pentru coruperea alegătorilor.

În conformitate cu art. 74 alin. (6) Cod electoral, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 01 noiembrie 2020. Astfel, recursul depus la 02 noiembrie 2020 de către concurentul electoral Dorin Chirtoacă, este în termen.

La 02 noiembrie 2020, ora 15.15, în adresa Comisiei Electorale Centrale a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 44).

La 02 noiembrie 2020 Comisia Electorală Centrală a depus referință, solicitând declararea recursului inadmisibil, din considerentul că recurentul nu a prezentat nici un argument întemeiat prin care să-și exprime dezacordul față de încheierea din 01 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău. Totodată cererea de recurs este identică cu cererea înaintată la instanța de apel, fără a fi prezentate argumente noi privind încălcarea dreptului material sau procedural, sau să fie probate alte temeuri de anulare a încheierii primei instanțe (f.d. 47).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 01 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care acțiunea în contencios administrativ înaintată de Dorin Chirtoacă, concurentul electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la constatarea fraudei și încălcarea legislației electorale de către regimul ilegal de la Tiraspol, în complicitate cu Serviciile secrete ale Federației Ruse și concurentul electoral Dodon Igor, anularea rezultatelor alegerilor din cele 42 de secții de votare deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană, excluderea din cursa electorală a lui Dodon Igor pentru coruperea alegătorilor și fraudarea alegerilor, a fost declarată inadmisibilă în temeiul prevederilor art. 207 alin. (2) lit. h), art. 225 alin. (4) Cod administrativ.

La caz, verificând legalitatea încheierii date, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că aceasta este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței de judecată la examinarea admisibilității acțiunii în contencios administrativ.

Astfel, pornind de la prevederile art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

În corespundere cu alin. (2) lit. h) din același articol, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Articolul 211 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, prevede că în cererea de chemare în judecată se indică pretențiile reclamantului.

Conform art. 213 Codul administrativ, dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 211 alin. (1) și (2) și ale art. 212 alin. (1), judecătorul stabilește reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea se consideră depusă la data inițială.

La rândul său, art. 216 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, stipulează că pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor efectuează următoarele acțiuni: efectuează orice alte acte de procedură necesare pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, după posibilitate într-o singură ședință de judecată.

Iar, potrivit art. 219 alin. (2) din Codul administrativ, instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Prin urmare, analizând pretențiile reclamantului, prima instanță a constatat că acțiunea depusă de Dorin Chirtoacă prezintă particularitățile specifice unei acțiuni în obligare, însă cerințele formulate nu se potrivesc art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, deoarece nu s-a solicitat obligarea pârâtului de a emite un act administrativ individual.

Astfel, în temeiul dispozițiilor art. 219 alin. (1), art. 213, art. 211 alin. (1) lit. e) și art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, instanța a stabilit termen reclamantului, până la data de 01 noiembrie 2020, ora 21:15, pentru formularea corectă a acțiunii în contencios administrativ. Totodată, reclamantului i-a fost explicat că în cazul în care nu va fi formulată corect acțiunea care se impune din punct de vedere procesual, acțiunea în contencios administrativ va fi declarată inadmisibilă, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că în termenul stabilit de instanța de judecată, reclamantul Dorin Chirtoacă nu a înlăturat neajunsurile indicate.

Instanța de recurs reține că art. 206 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, care prevede că o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare), la caz nu are aplicare or, prevederea legală indică expres în ce caz prin acțiunea în contencios administrativ se poate înainta o acțiune de constatare.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ subliniază că instanța de fond corect a stabilit că pretenția înaintată de către Dorin Chirtoacă privind constatarea fraudei și încălcarea legislației electorale de către regimul ilegal de la Tiraspol, în complicitate cu Serviciile secrete ale Federației Ruse și concurentul electoral Dodon Igor, este o acțiune în obligare potrivit art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ.

Art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ prevede că o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare), iar în corelație cu art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una din următoarele hotărâri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

Astfel se reține că, reclamantul Dorin Chirtoacă nu a acționat cu diligență în vederea realizării eficiente a dreptului său de acces la justiție, acestuia revenindu-i obligația pozitivă de a înlătura neajunsurile acțiunii în termenul limită acordat de instanță, fapt care în cauză nu a fost realizat și drept consecință instanța de fond a apreciat punctul doi din contestație, drept motiv al acțiunii, dar nu ca o pretenție în conformitate cu art. 211 alin. (1) lit. e) Codul administrativ, combinat cu prevederile art. 206 Codul administrativ.

În context, este de notat că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale, pe când l-a caz reclamantul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale, prin urmare instanța nu poate accepta o asemenea omisiune or, aceasta contravine legislației naționale și internaționale.

Prin art. 225 din Codul administrativ s-au stabilit limitele controlului judecătoresc. Potrivit alin. (4) art. 225 din Codul administrativ, alte limitări ale examinării judiciare în cauzele de contencios administrativ, distincte de cele stabilite la alin. (1) și (2), sunt reglementate expres prin legi speciale.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că, instanța de fond corect a declarat inadmisibile, în temeiul art. 225 alin. (4) din Codul administrativ, și pretențiile concurentului electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA, Dorin Chirtoacă privind anularea rezultatelor alegerilor din cele 42 de secții de votare deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană și, excluderea din cursa electorală a lui Igor Dodon pentru coruperea alegătorilor și fraudarea alegerilor.

Art. 135 alin. (1) lit. d) din Constituția R. Moldova prevede că, Curtea Constituțională confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova.

În același sens dispozițiile art. 122 Codul electoral dezvoltă principiul constituțional enunțat în sensul că, în termen de 10 zile de la primirea actelor de la Comisia Electorală Centrală, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite de legislație, Curtea Constituțională confirmă sau infirmă, printr-un aviz, legalitatea alegerilor.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, nici excluderea din cursa electorală a concurentului electoral în contextul prevederilor Codului administrativ nu ține de competența instanței de judecată.

Generalizând cele expuse mai sus, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ concluzionează că, în condițiile când competența pentru anularea alegerilor, cât și excluderea din cursa electorală a concurentului electoral, este atribuită altor instituții ale statului, acțiunea nu poate fi declarată admisibilă în procedura contenciosului administrativ.

Argumentul recurentului precum că i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prin declararea inadmisibilă a acțiunii în lipsa părților, nu poate constitui temei de anulare a încheierii contestate, dat fiind că instanța de judecată a acționat în conformitate cu prevederile legale, verificând în corespundere cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea acțiunii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că examinarea admisibilității după criteriul instituit de art. 207, art. 225 alin.(4) din Codul administrativ, constituie o garanție a aplicării principiului prevăzut de articolul 6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului, iar potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, stabilirea unor condiții de admisibilitate pentru introducerea acțiunilor în justiție nu constituie o încălcare a accesului liber la justiție (Gheorghită vs Republica Moldova, 2 iulie 2019, § 27).

Din considerentele menționate, și având în vedere faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău este legală, iar argumentele invocate sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de concurentul electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA, Dorin Chirtoacă.

Se menține încheierea din 01 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la contestația depusă de Dorin Chirtoacă, concurent electoral înaintat de Blocul Electoral UNIREA împotriva Comisiei Electorale Centrale cu privire la constatarea fraudei și încălcarea legislației electorale de către regimul ilegal de la Tiraspol, în complicitate cu Serviciile secrete ale Federației Ruse și concurentul electoral Dodon Igor, anularea rezultatelor alegerilor din cele 42 de secții de votare deschise pentru alegătorii din regiunea transnistreană, excluderea din cursa electorală a lui Dodon Igor pentru coruperea alegătorilor și fraudarea alegerilor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh